

6. osztály

10. óra

1. Javítsd ki az elferdített szóláshasonlatot és a közmondásokat! Írd le az eredeti formájukat!

a, Aki másnak vermet ás, maga tölti vissza.

b, Ki korán kel, madarat lel.

c, Él, mint Marci Egerben.

d, Az egyik tizenkilenc, a másik huszonegy.

2. Írd le az ismert szókapcsolatot a jelentés alapján a kulcsszó felhasználásával!

Pl.: meg sem hallja (elenged) → elengedi a füle mellett

csapdába csal (tőr) →

mérges nagyon (szikra) →

énekelni kezd (fakad) →

fegyelmez (tant) →

ugyanazt mondják (fúj) →

3. Egészítsd ki a szólásokat a minta alapján! Segítségül megadjuk a szólások jelentését.

Minta: Feltűnően rosszkedvű, haragos, veszekedős: *Bal lábbal kelt föl.*

- a) Elmond, kikotyog valamit, amit titokban kellene tartania:

El..... a szá..... .

- b) Nem titkolja el, kereken megmondja a véleményét:

Nem t..... la..... a szá..... .

- c) Tétlenül ácsorog, báméskodik; csodálkozik, bámul valamin:

A szá..... tá..... .

4. Egészítsd ki a két szólást a megadott szavak közül a megfelelővel, majd karikázd be a szólás jelentését jelölő betűt!

- a) ..... tör valaki felett.

(Botot, Pálcát, Cserepet, Babérkoszorút)

A) Ünnepélyes keretek között tesz esküt.

B) Lesújtó ítéletet mond róla; elítéli a cselekedetéért.

C) Szomorú, megrendítő hírral érkezik.

D) Vidáman, erőteljesen táncol; bolondozik.

- b) Bekötik a .....

(kezét, nejét, fejét, kecskét)

A) Rossz döntés meghozatalára kényszerítik.

B) A harci sebeit gyógyítják.

C) Feleségül veszik.

D) Elismerik a tetteit, cselekedeteit.

5. Írd az idézetek elé a felismert költői megoldás nagybetűs jelét! Az aláhúzott szavakat vedd figyelembe!

A) megszemélyesítés   B) párhuzam   C) ismétlés   D) hasonlat

- a) .... Láttad-e a fát,
mikor hirtelen
szél karolja át?
- b) .... Széles határba
fut a szél magába,
nyakában a lába,
sosem érsz nyomába.
- c) .... Ül a horgász hosszú bottal,
mint egy szobor, oly nyugodtan.
Majd a karján mutatja:
Ekkora volt a **potyka!**

.....

- d) Írj rímelő szót a kiemelt szóra!

6. Alkoss két ugyanilyen ritmusú sort a megadott szóhalmazból válogatva! A megadott szavakat csak egyszer használhatod fel! (A szavakat ne toldalékolj!)

Csendül a nóta

.....
.....

hangod, gerlice,
a, vadgalamb, szélben,
három, és, szárnyai,
hallom, szólal

Szövegértés

Olvasd el figyelmesen az alábbi szövegrészleteket, majd oldd meg a hozzájuk kapcsolódó feladatokat!

Az üvegáruk készítését Egyiptomban már a Kr. e. 15. században iparszerűen üzték. Kőlapra öntötték az olvadt üveget, és vashengerrel elegyengették. Egy vasrúd végére homokgolyót helyeztek, ezt az izzó üvegréteggel beburkolták. Megvárták, amíg kihűlt. Ekkor a vasrudat eltávolították, a homokot pedig kikaparták az üveg belsejéből. Így nyerték az öblösüveget.

Hogyan készültek az első üvegablakok a Kr. u. 13. században?
Az üvegfestmény tervét felrajzolták egy nagy kartonra.
A jelzett részeket színes üvegből kivágták, majd ezeket ólompántokkal összefogták. A festmény apró részleteit utólag festették rá az üvegre.
A szél nyomásának felfogására az üvegfestménybe vízszintesen és függőlegesen is merevítővasakat építettek be.

Tegyél × jelet a táblázat megfelelő helyére az olvasottak alapján!

	IGAZ	HAMIS
a) Öt lépésben készült az öblösüveg.		
b) A vasrács arra való, hogy védje az üvegablakot a természeti erők rombolása ellen.		
c) Az üvegablakok készítését az egyiptomiak kezdték, a Krisztus előtti időkben.		

Egészítsd ki az alábbi mondatokat a megfelelő szó felhasználásával a szövegek alapján!
(A szavakat toldalékolhatod.)

felhasználható szavak: **vasrúd, üvegablak, vashenger, üvegréteg, ólompánt**

d) A hideg felületre kiöntött üveget ..... elsimították.

e) A(z) ..... legkisebb motívumait utólag festették meg.

f) Miután az üveg megszilárdult, a ..... kivették belőle.

g) Számozással állítsd időrendi sorrendbe a festett üvegablak készítésének lépéseit!

... felrajzolták, ... összefogták, ... kivágták, ... ráfestették